

Edvard Huttunen ja Suomen ensimmäinen oboeresitaali

Nurmeksessa 11.4.1875 syntynyt oboetaiteilija Edvard Huttunen toimi varhaisessa vaiheessa uraansa torvensoittajana Kuopion suomalaisen pataljoonan soittokunnassa josta hän sitten siirtyi lähes viideksi vuodeksi Apostolin soittokuntaan Helsinkiin. Syyskuussa 1906 Huttunen aloitti työt Mikkelin amatööriorkesterin oboistina toimien samalla myös klarinetin ja patarumpujen soiton opettajana. Seuraava merkittävä siirto tapahtui kun hän sai oboistin paikan Turun Soitannollisen Seuran orkesterin riveistä. Lopulta syksyllä 1912 Huttunen kiinnitettiin Helsingin Kaupunginorkesteriin. Kahden vuoden taukoa lukuun ottamatta Huttunen jatkoi HKO:n riveissä vuoteen 1941 asti. Hän ei ehtinyt nauttia eläkepäivistä kovinkaan pitkään, sillä hän kuoli 9.6.1944.

Edvard Huttunen piti maamme ensimmäisen oboeresitaalin Kuopion Raittiustalon salissa 19.5.1912 rouva Anna Forsténin säestämänä. Konsertissa kuultiin Herzogin *Bravuuri-Aaria* ja Mozartin *Oboekonsertto* sekä englannintorvisooloina Josef Rüzekin *Berceuse* ja Karl Ekmanin sovitus kansanlaulusta ”*Voi äiti parka ja raukka*”. Konsertti sai runsaasti huomiota paikkakunnalla kun sekä Savon Lehti että Savotar julkaisivat laajat artikkelit tulevasta konsertista. Savon Lehti julkaisi 21.5. seuraavan arvostelun:

Oboensoittaja hra Huttusen konserttiin raittiustalolla viime sunnuntaina oli saapunut yleisöä vähemmän kuin mitä olisi toivonut. Konsertin harvinaisuus lienee siihen osaltaan vaikuttanut; sillä englantilaista torvea ja oboeta ei yleensä ole totuttu kuulemaan pianon säestyksellä konsertti-instrumenttina, eikä mainittujen soitinten luonne orkesterin ulkopuolella tunnu vaikuttavankaan yhtä edullisesti kuin orkesterin yhteydessä.

Tästä huolimatta tarjosi hra Huttusen konsertti paljon mielenkiintoista. Ohjelman vaihtelevat ja vaikeat numerot suoritettiin kauttaaltaan teknisellä joustavuudella ja varmuudella ynnä hyvällä musikaalisella käsityksellä. Instrumenteistaan kehitti hra Huttunen verrattain kauniin ja sulavan äänen, muutamia korkeimpia ääniä lukuunottamatta, joiden sävy ei vielä ole yhtä pehmeä kuin muissa registreissä, vaan tuntuu hieman pinnistetyltä. Äänen käyttelyssä ja oivallisessa nyanseerauksessa antoi Mozartin oboekonsertin romanssi kauniin todistuksen hra Huttusen taituruudesta. Saman konsertin allegrossa ja erittäinkin rondossa tuli taasen konsertin antajan näppärä tekniikka vakuuttavasti näkyviin.

Englantilaisella torvella esitetyt *Berceuse* ja ”*Voi äiti parka ja raukka*” sujuivat kylläkin sievästi, mutta englantilaisen torven luonteelle ei Rüzelsin *Berceuse* tuntunut oikein edulliselta.

Yleisö osoitti pitkin iltaa vilkasta suosiota ja soitti hra Huttunen lopuksi yli ohjelman oboella kansanlaulun ”*En voi sua unhoittaa poies*”, jossa oboen ääni soikin erittäin kauniina.

Säestystä hoiti tunnetulla taidollaan tohtorinna A. Forstén.

Savo 21.5.1912:

E. Huttusen konserttiin viime sunnuntaina oli – ikävä kyllä – saapunut ainoastaan puolen raittiustalon salia täyttävä kuulijakunta. Hra H. osottautui siksi eteväksi oboen soittajaksi että häntä olisi saanut kyllä kertyä runsaampi kuulijakunta kuulemaan. Hän saa tästä vaikeasta soittimesta kauniin täyteläisen ja kantavan äänen, mikä varsinkin keskirekisterissä on erittäin

sulava ja tarkoituksen mukaisesti kaihovärinen. Ylä-äänit ovat vielä, varsinkin teknillisissä juoksutuksissa, jonkun verran puristetut ja ohuet, mutta lienee hra H:lla tämä helposti voitettavissa. Mitä tekniikkaan tulee, niin on hän siinä päässyt sangen pitkälle. Vaikeimmistakin paikoista selvisi hän kaikella kunnialla. Hengityskin on hänellä tasaista ja suorittaa hän hyvin siirrot eri registerien välillä. Oli todellakin ilahduttavaa nähdä ja kuulla, että suomalainen mies niin hyvin on kehittynyt käyttämään ja hallitsemaan tätä vaikeata soitinta.

Ohjelma alkoi Herzogin vaikealla "Bravour-aarialla", jonka solisti suoritti kaikkea kiitosta ansaitsevalla tavalla. Seurasi sitten englannin torvella esitetyt Rüzekin "Berceuse" ja "Voi äiti parka ja raukka". Ohjelma loppui Mozartin "Oboe konsertilla", jossa oli monta sangen vaikeata kohtaa. Näistä suoriutui hra H. kuitenkin hyvin.

Suosionosoitukset olivat sangen vilkkaat ja sai konsertinantaja soittaa ylimääräisen numeron.

Huttunen ilmeisesti vietti kesän 1912 vanhoilla kotiseuduillaan sillä hän järjesti samana kesänä resitaalit myös Nurmekseen ja Joensuuhun sekä paljon muutakin pienempää soitannollista aktiviteettia. Juhannusaattona Huttunen esiintyi Vehmasmäen Nuorisoseuran kesäjuhlassa. Karjalan Sanomat tiedotti Nurmeksen konsertista seuraavasti 30.7.1912:

Huomattavan ja harvinaisen konsertin Nurmeksessa antaa oboensoittaja E. Huttunen ensi perjantaina. Oboekonsertit ovat perin harvinaisia yleensä Suomessa saatikka sitten Nurmeksessa, syystä että oboen, tuon raskaan ja vaikeasti hallitun puupuhaltimen taidokkaita soittajia löytyy vähän. Hra Huttunen, joka aikoinaan oli torvensoittajana Kuopion pataljoonassa ja on sittemmin harjoittanut soitannollisia opintoja kotimaassa ja ulkomailla, on yksi niitä lopen harvoja suomalaisia, jotka oboensoiton ovat ottaneet erikoisalakseen. Hän on jo saavuttanut sekä itsenäisillä konserteillaan että viimeksi Turun orkesterin oboensoittajana ja solistina paljon suosiota ja merkittävää huomiota. Arvostelut, joita hän eri paikkakunnilla antamallaan konserteilla on saavuttanut, ovat kauttaaltaan ylisteleviä, ja kiitetään niissä kaikissa hra Huttusen huomattavaa teknillistä varmuutta, jolla hän vaikeimmistakin sävellyskohdista kuin leikkiä lyöden selviytyy, ja etevää soitannollista käsitystä, jonka kirkastamana hänen esityksensä tuottavat kuulijoille suurta nautintoa.

Kenpä ei niin ollen tahtoisi Nurmeksessa olla hänen konsertissaan mukana kuulemassa, kun oboen kaunista ja hivelevää ääntä taitavan soittajan käsissä ensi kertaa Pohjois-Karjalassa konserttisalissa luultavasti tarjotaan!

2.8.1912 Huttunen konsertoi Nurmeksessa ja konsertti arvioitiin Karjalatar-lehdessä 6.8.1912:

Edw. Huttusen oboe-konsertissa Nurmeksessa tk. 2 p:nä oli tavallista enempi väkeä ja se oli tyytyväistä. Oboen soittajia ei kuulu olevan Suomessa kuin kaksi, niistä Huttunen toinen. Hän on syntynyt Nurmeksessa, palvellut Kuopion pataljoonassa soittajana ja menee tänä syksynä Helsingin orkesteriin, johon hänet taitonsa vuoksi on palkattu.

Pienen kesäkiertueen seuraava konsertti oli 11.8.1912 Joensuun lyseon salissa.

Karjalatar-lehti arvioi Joensuun konsertin seuraavasti:

Oboekonsertin antoi viime sunnuntaina klo 7 ip. lyseon juhlasalissa oboensoittaja hra E. Huttunen. Harvinaisella taidolla ja näppäryydellä käsitteli hra Huttunen molempia soittokoneitaan sekä oboe- että Englannin torvea. Edellinen muistuttaa näöltään klarinettia, mutta siinä on ahtaampi torvi ja etenkin kapea suukappale, jossa on kaksi ohutta ruokokappaletta vastakkain. Englannin torvi on oboen sukuinen orkesterisoitin, jossa on suukappaleena ohuvien ruokolevyjen sijasta hieno metalliputki. Sen yleinen sävy on runollisen haaveellinen ja jylhä. Molempien soittokoneiden ääni muistuttaa paljon viulun ääntä.

Hra Huttusen teknillinen varmuus tuli esille Herzogin Bravvour-Ariassa ja varsinkin Mozartin vaikeassa oboe-konsertissa. Tunteellisuus, jota esiintyi kansanlauluissa, osoittaa, että hra Huttunen voipi käsitellä näitä raskassoittoisia soittokoneitaan musiikkimiehen ymmärryksellä.

Yleisöä oli kertynyt vähän tähän harvinaiseen konserttiin. Säestystä hoiti urkuri J. S. Ristiharju.

Huttunen esiintyi muutamia kertoja orkesterien solistina. Huttusen ensimmäinen solistiesitys arvioitiin Uusi Aura -lehdessä 26.10.1909 seuraavasti:

Konsertin solistina esiintyi orkesterimme jäsen, suomalainen oboen soittaja, hra E. Huttunen, soittaen englantilaisella torvella pari pienempää soolonumeroa, Viljo Mikkolan sovittaman suomalaisen kansanlaulun ja Merikannon "Pohjan neito" oopperasta palan Louhen hyvästijättö tyttärelleen. Hra Huttunen osottautui nyt, kuten tänä syksynä kerta ennenkin kunnan soittajaksi, saaden tästä vaikeasti hallitusta puusoittimesta verrattain kauniin ja tasaisen äänen. Muutenkin esiintyi hra H. monessa suhteessa edukseen, tehden soitannollisella, sievällä esitystavallaan mainitut pikku laulut hyvinkin nautittaviksi. Hyvää jatkoa vaan!

Mozartin Oboekonserton esitys innosti Åbo Underrättelser -lehden arvostelijan kirjoittamaan seuraavasti 14.12.1910:

Hr Huttunen utförde en sats ur en konsert för Oboe av Mozart – den odödlige Wolfgang Amadeus har, som bekant komponerat musik för alla tänkbara instrument, t.o.m. för positiv – och visade sig därvid, vilket man ju också vetat förut genom orkesterns ensemble, vara en utmärkt oboeblåsare, med en säker teknik och ett stort herravälde över det kinkiga och ofta nog nyckfulla instrumentet. Hr Huttunens vackra prestation belönades med intensiva applåder, vilka framkallade ett extra-nummer: ett stycke ur operan "Halka" av Moniuszko.

Åbo Underrättelser julkaisi seuraavan arvion 14.4.1915 hänen esitettyään Turun Soitannollisen Seuran orkesterin solistina englannintorvella Ruzekin Berceusen:

Hr H. utförde med orkesterbeledsagning en Berceuse av Ruzek för engelskt horn. ---Hr Huttunen visade sig med sitt solonummer vara en duktig musiker på sitt instrument och inhöstade välförtjänt bifall för sin prestation.

Turun Sanomat noteerasi esityksen päivää myöhemmin:

Oboen soittaja hra E. Huttunen esitti englantilaisella torvella Ruzekin kehtolaulun orkesterin myötäilyllä. Soitto oli musikaalisen kaunista ja luontevasti jäsenneltyä. Kelpo esityksestä saikin hra Huttunen vilkkaita suosionosoituksia.

Huttunen esitti varsin usein Herzogin Bravuuri-Aariaa. Solistikonserttien ja omien resitaalien ohella hän vieraili mm. Helsingin Torvisoittokunnan kansankonsertissa 3.12.1916 mutta ei esittänyt teosta orkesterin vaan pianon säestyksellä. Työmies-lehdessä 5.12.1916 mainittiin Huttusen esitys seuraavasti:

Solistina saatiin kuulla oboen soittajaa herra Edvard Huttusta. Hän soitti pianon säestyksellä Herzogin Bravuuriaarian oboelle.

Edvard Huttunen ja hänen uusin erikoissoittimensa mainittiin Uusi Suomi -lehdessä 28.3.1920 artikkelissa jossa kerrottiin Suomen Laulun seuraavan päivän suuresityksestä – Bachin *H-molli -messu*.

...Kuulut, korkeat trumpettiosat soitetaan erikoisesti Suomen Laulua varten tehdyillä D-trumpeteilla, joita hoitavat hrat Karttunen ja Kortman. Meillä nyt ensi kertaa kuultavaa oboe d'amouria taas soittaa hra Huttunen.

Edvard Huttusen Radioesityksiä:

12.8.1926	Suomen Radioyhdistys. Herra Edvard Huttunen Helsingin Kaupunginorkesterista soittaa oboetta.
21.10.1928	Hrat Kihl, klarinetti, Montante, oboe, Huttunen, oboe, Lindell, fagotti. Fr. Gustaf Lange: Pastoralikvartetti.
11.11.1928	Mozart: Oboekonsertto. Huttunen & Weneskoski.
2.12.1928	Beethoven: Trio. Giuseppe Montante, oboe, K. V. Kihl, oboe, Edvard Huttunen, englannintorvi.
4.2.1929	R. Tillmetz: Nocturno; Alpenreigen und Rondoletto Pastorale (oboe). Müller: Abendempfindung im Gebirge (englannintorvi).
12.5.1929	Beethoven: Trio. Giuseppe Montante, oboe, K. V. Kihl, oboe, Edvard Huttunen, englannintorvi.
16.2.1930	Beethoven: Muunnelmia Mozartin teemasta. Giuseppe Montante, oboe, K. V. Kihl, oboe, Edvard Huttunen, englannintorvi.

Oboe orkesterien solistina

"Oboe on putkennäköinen soitin, johon puhalletaan päästä. Ääni muodostuu siinä kaksinkertaisten ruokolehtien välissä, jotka soittaja asettaa huuliensa väliin. Tämän kautta väräjämään pantu ilmapatsas antaa äänen. Oboen väri on tunteellinen, hämärän tumma. Se on kuin talon surusilmäinen vanhempi sisar, jota alituisesti painaa elämän rumuus ja joka sen takia alati kaipaa pois maailmasta ihanteellisempiin ilmapiireihin. Luonnonkauneuden, sen tunnelmien suloäänisenä soittajana oboe on ainutlaatuinen. Metsänneito huhuilee sen värähdyksissä ja joutsen joikuu sen tunnelmaisella säätelyllä."

(Työväen Joulualpumi no 21/1919)

Turku

- 14.6.1807 Turun Soitannollisen Seuran Orkesteri, solistina Christian Fredrik Ficker. Peter von Winter: Oboekonsertto nr. 1
- 25.9.1812 Herrat amatöörit. Solistina Alessandro Ferlendis.
- 24.10.1909 Solistina Edvard Huttunen, englannintorvi. Suomalainen kansanlaulu (sov. Viljo Mikkola). Oskar Merikanto: "Louhen hyvästijättö tyttärelleen" oopp. Pohjan neiti.
- 11.1.1910 Joht. Selim Palmgren, solistina Edvard Huttunen. Herzog: Bravur-arie
- 16.1.1910 Joht. Selim Palmgren, solistina Edvard Huttunen. Herzog: Bravour Arie
- 13.12.1910 Joht. Palmgren, solisti Edvard Huttunen. Mozart: Oboekonsertto, osa.
- 13.4.1915 Solistina Edvard Huttunen, englannintorvi. Růzek: Berceuse.
- 30.11.1915 Solistina hra Kleindienst. Händel: Concerto grosso n:o 10 jouhiorkesterille ja oboelle.
- 5.10.1919 Joht. Karl Ekman, solistina hra Paul Schubert. Linda-fantasia

Helsinki

- 12.2.1898 Helppotajuinen konsertti. Solistina Väinö Holtt. Dobrzynski: Morceau de Salon.

Tampere 27

- 27.11.1884 Musikaliska Sällskapetets årsfest. Frehdes: Serenade brillante oboelle ja orkesterille.
- 22.4.1885 Mark-Soirée. Spohr: Die Rose, solo för oboe.
- 25.11.1885 Musikaliska Sällskapetets årsfest. Kücken: Solo för oboe.
- 27.12.1885 Schneevoigtin orkesteri. Popper: Solo för oboe.
- 14.12.1886 Musikaliska Sällskapetets årsfest. Methfessel: Kaksoiskonsertto oboelle ja klarinetille
- 14.5.1887 Kansankonsertti. Sooloteos oboelle ja orkesterille.

- 29.9.1897 Helppotajuinen konsertti. Solistina herra Arendt. Prins Gustaf: I rosens doft, romanssi, soolo oboelle.
- 3.10.1897 Kansankonsertti. Solistina herra Arendt. Prins Gustaf: I rosens doft, romanssi, soolo oboelle.
- 24.10.1897 Kansankonsertti, solistina herra Arendt. Glinka: Fantasia oopperasta "Lifvet för Zaren".
- 3.11.1899 Helppotajuinen konsertti, solistina herra Warnecke. Glinka: Waisenlied ur "Lifvet för Zaren", Oboe solo.
- 16.11.1899 Helppotajuinen konsertti, solistina herra Warnecke. Glinka: Waisenlied ur "Lifvet för Zaren", Oboe solo.
- 19.11.1899 Kansankonsertti, solistina herra Warnecke. Glinka: Waisenlied ur "Lifvet för Zaren", Oboe solo.
- 4.1.1900 Promenadikonsertti. Solisteina herrat Warnecke ja Bolm. Hamm: Duett för oboe & klarinett.
- 7.1.1900 Kansankonsertti. Solisteina herrat Warnecke ja Bolm. Hamm: Duett för oboe & klarinett.
- 15.2.1900 Helppotajuinen konsertti, solisteina herrat Warnecke ja Bolm. Hamm: Duett för oboe & klarinett.
- 18.2.1900 Kansankonsertti, solisteina herrat Warnecke ja Bolm. Hamm: Duett för oboe & klarinett.
- 23.12.1900 Kansankonsertti, solistina herra Warnecke.
Tampereen Uutiset 28.12.1900: "...Varsinaisena soolokappaleena esitti orkesteri Glinkan "Orvonlaulun", johon hra G. Warnecke etevänä soittotaiturina soitti kauniisti ja ehjällä värityksellä oboesoolon. Hra Warnecke on pitkälle kehittynyt oboen soittaja ja kuuntelee hänen soitikkonsa ehjää ääntä nautinnolla. Soolokappale esitettiin muutenkin oivallisesti. Orkesterin säestys siihen oli lämmin ja hieno, urkujen sulosta soittoa muistuttava."
- 30.12.1900 Kansankonsertti, solisti herra Warnecke. Glinka: Waisenlied
- 26.10.1902 Kansankonsertti, solistina herra Suffrian. Starze: Iltalaulu
- 14.12.1902 Helppotajuinen konsertti, solisteina herrat Suffrian ja Günther. Hamm: Duett för oboe & klarinett.
- 25.1.1903 Tampere, solisti hra Suffrian. Klughardt: Concertino op. 18
Tampereen Uutiset 27.1.1903: "Illan solisti hra Suffrian soitti Klughardt'n "Konsertin" oboelle. Hra S. käsittelee pientä soittokonettaan suurella tekniikalla, hyvällä musikaalisuudella ja erittäinkin hänen rauhallisuutensa esittäessä tekee

niin miellyttävän vaikutuksen. Esittämässään kappaleessa huomattiin hyvin näitä mainittuja ominaisuuksia.”

- 22.3.1903 Kansankonsertti, solistina herra Suffrian. Weisner: Tunnelma Dirudlesta, caprice oboelle.
- 12.12.1903 Helppotajuinen konsertti, solisti herra Jocharde. Glinka: Waisenlied
- 13.12.1903 Orkesterikonsertti, solisti herra Jocharde. Glinka: Waisenlied
- 20.12.1903 Kansankonsertti Kaupungintalon juhlasalissa, solisti herra Jocharde. Glinka: Waisenlied
- 3.11.1907 Kansankonsertti. Solisti herra Herman Fischer. Glinka: Waisenlied
- 9.2.1908 Helppotajuinen konsertti, solistina Herman Fischer. Glinka: Waisenlied

Viipuri

- 3.1.1909 Solisti hra Ullrich.
- 17.4.1911 Viipurin Musiikin Ystävät, kansankonsertti, joht. Erkki Melartin, solistina Lauri Kumpulainen.
- 28.1.1912 Solistina mm. Lauri Kumpulainen.
- 23.12.1917 Joht. Toivo Kuula, solisti M. Naidjonoff

Pori

- 25.1.1914 Solistina mm. Hra Liessler. Mozart: 1. Osa konsertosta 4:lle soolosoittimelle

Joensuu

- 24.11.1918 Joht. Taneli Hurri, solistina Lauri Kumpulainen.
- 23.4.1920 Joensuun Musiikkiyhdistyksen orkesterin helppotajuinen konsertti Kaupunginteatterissa, joht. Otto Sarola, solisti Lauri Kumpulainen.